

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

In deze toetsmatrijs staat wat u moet kunnen en kennen. De toetsmatrijs vormt daarom de basis van de opleiding en het examen.

Opgesteld door:	CBR divisie CCV
------------------------	------------------------

Categoriecode:	D1, D1E (Bus D1 praktijk, Bus D1 met aanhangwagen praktijk) D, DE (Bus D praktijk, Bus D met aanhangwagen praktijk)
Toetsvorm:	Praktijk
Dekkingsgraad toetstermen:	100%
Cesuur:	De kandidaat moet een voldoende hebben behaald voor het examen om een bewijs van slagen te krijgen.
Geldigheid examenresultaat:	3 jaar
Bijzonderheden:	Geen

Nr	Eindtermen
1.	Rijklaar controle (8.1, 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5, 8.1.7, 8.1.8 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)
2.	Professioneel rijgedrag (1.3, Bijlage I richtlijn 2003/59/EG) (8.4.1, 9.3.2, Bijlage II Richtlijn 2006/126/EG)
3.	Verkeersgedrag tijdens een rit (1.5 richtlijn Bijlage I 2003/59/EG) (8.1.9, 8.3, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3, 8.3.4, 8.3.5, 8.3.6, 8.3.7, 8.3.8, 8.4.1, Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)
4.	Bijzondere verrichtingen (8.2, 8.2.1, 8.2.2, 8.2.4 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)
5.	Voertuigbeheersing richtlijn (1.5, 1.6 richtlijn Bijlage I 2003/59/EG 9.3.1 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)
6.	Ergonomie en veiligheid (8.1.2 en 8.3.9 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)

Vastgesteld door:	College van Deskundigen CDE Praktijk 19 december 2019
Beoordeeld door:	CCV-Raad 21 februari 2020
Goedgekeurd door:	Divisiemanager CCV 21 februari 2020
Ingangsdatum:	1 januari 2021

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Toelichting

Eindtermen: Dit zijn de hoofdonderwerpen die in het examen voorkomen. Hierin staat 'ruim' omschreven wat er in het examen terug kan komen.

Toetstermen: Dit zijn onderdelen van een eindterm. Hierin staat meer uitgebreid omschreven wat er in het examen terug kan komen.

Afbakening: Dit zijn onderdelen van een toetsterm. Hier staat over welke onderwerpen vragen gesteld mogen worden in het examen. Als er geen afbakening is opgenomen, mag over die toetsterm in principe alles gevraagd worden.

Tax: Dit is de taxonomiecode van Romiszowski. Deze code geeft aan op welk niveau de vragen over een toetsterm gesteld worden.

F = Feitelijke kennis. De kandidaat kan feiten reproduceren (herkennen of herinneren).

B = Begripsmatige kennis. De kandidaat kan begrippen of principes omschrijven.

R = Reproductieve vaardigheden. De kandidaat kan acties uitvoeren die volgens een vastgelegde procedure verlopen.

P = Productieve vaardigheden. De kandidaat kan acties uitvoeren waarbij hij zijn eigen creativiteit en inzicht nodig heeft.

Eind- en toetstermen		Afbakening (indien van toepassing)	Tax
1.	Rijklar controle (8.1, 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5, 8.1.7, 8.1.8 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)		
1.1	Voertuigdocumenten controleren.	De kandidaat is in staat om voor uitvoering van een rit de voertuigdocumenten te controleren en te vertalen naar praktisch gebruik: <ul style="list-style-type: none"> - kentekengegevens; - logboek airco. 	R
1.2	Buitenzijde voertuig controleren.	De kandidaat is in staat om steekproefsgewijs visueel verschillende controles aan de buitenzijde van het voertuig uit te voeren gericht op een veilig weggebruik. <ul style="list-style-type: none"> • Algemene staat van het voertuig: <ul style="list-style-type: none"> - stand van het voertuig; - lekkages; - controle onder het voertuig; - schade; - goede bevestiging van voertuigonderdelen; - carrosserie; - goede sluiting deuren/luiken. • Bij de wielen/banden: <ul style="list-style-type: none"> - staat/profiel van de banden; - bandenspanning; - vastzitten van de wielmoeren; - aanwezigheid van spatschermen / spatborden; - de wielophanging en vering; - stuurinrichting. 	R

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eind- en toetstermen	Afbakening (indien van toepassing)	Tax
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij verlichting: <ul style="list-style-type: none"> - goede staat en werking van de wettelijke verlichtingen / reflectie / markering. • Bij de ruiten: <ul style="list-style-type: none"> - voorruit en zijruiten (schoon, geen barst in zichtveld bestuurder); - goede staat en werking van de ruitenwissers. • Koppelmechanisme (alleen bij D(1)E): <ul style="list-style-type: none"> - het koppelmechanisme controleren; - de lucht-, electro- en ABS-verbindingen controleren. 	
1.3	Vloeistoffen controleren en aanvullen.	R
1.4	<p>Controle en gebruik in het voertuig.</p> <p>De kandidaat is in staat om de noodzakelijke controles aan de binnenzijde van het voertuig uit te voeren en weet hoe om te gaan met afwijkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meetinstrumenten; - controleapparaten; - waarschuwingsinrichtingen; - aanwezigheid voldoende EHBO-benodigdheden; - brandblussers en andere veiligheidsvoorzieningen; - de staat van het interieur. <p>De kandidaat is in staat om de werking van verschillende systemen te controleren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het remsysteem door middel van de remproef; - claxon (steekproefgewijs); - bedrijfsdeuren en nooduitgangen; - de gordels op passagierszitplaatsen. 	R

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eind- en toetstermen		Afbakening (indien van toepassing)	Tax
1.5	Het voertuig rijklaar maken.	De kandidaat is in staat om voor uitvoering van een rit het voertuig rijklaar te maken door juist afstellen van: <ul style="list-style-type: none"> - de stoel; - de spiegels en / of zichtsystemen; - de veiligheidsgordel; - de hoofdsteun; - het stuur. 	R
2.	Professioneel rijgedrag (1.3 Bijlage I richtlijn 2003/59/EG)) (8.4.1, 9.3.2, Bijlage II Richtlijn 2006/126/EG)		
2.1	Professioneel rijgedrag toepassen volgens de principes van het milieu- en energiebewust rijgedrag.	De kandidaat is in staat om tijdens de rit de principes van het professioneel rijgedrag toe te passen: <ul style="list-style-type: none"> - starten zonder gas geven; - wijze van accelereren en schakelen (zo vroeg mogelijk naar een hogere versnelling, rekening houdend met een zo optimaal mogelijk toerental); - rijden met een gelijkmatige snelheid; - voldoende afstand bewaren ten opzichte van medeweggebruikers; - anticiperen op verkeersontwikkelingen; - wijze van vertragen (uitrollen in de versnelling, gebruik maken van het rolvermogen van het voertuig); - het gebruik van hulpremsystemen; - comfortabel rijden met passagiers. 	R

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eind- en toetstermen		Afbakening (indien van toepassing)	Tax
3.	Verkeersgedrag tijdens een rit (1.5 richtlijn Bijlage I 2003/59/EG) (8.1.9, 8.3, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3, 8.3.4, 8.3.5, 8.3.6, 8.3.7, 8.3.8, 8.4.1 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)		
3.1	Veilig verkeersgedrag.	<p>De kandidaat is in staat om tijdens een rit veilig verkeersgedrag te tonen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersgedrag tijdens het wegrijden De kandidaat is in staat veilig weg te rijden; <ul style="list-style-type: none"> - na een stop in en buiten het verkeer. • Verkeersgedrag tijdens het rijden op de weg De kandidaat is in staat om op de weg veilig verkeersgedrag te tonen tijdens: <ul style="list-style-type: none"> - het rijden op rechte weggedeelten; - het rijden van bochten in het wegverloop; - het naderen en passeren van kruispunten; - het afslaan; - het in- en uitvoegen; - het inhalen en voorbijgaan; - tegemoetkomen en ingehaald worden; - het wisselen van rijstrook en andere zijdelingse verplaatsingen. • Verkeersgedrag bij bijzondere weggedeelten (indien aanwezig) De kandidaat is in staat om bij bijzondere weggedeelten veilig verkeersgedrag te vertonen tijdens: <ul style="list-style-type: none"> - het wegrijden vanuit/inrijden van een in- en uitrit; - het rijden op een erf; - het naderen en oversteken van spoorwegovergangen; - het naderen en passeren van (voetgangers)oversteekplaatsen; - het naderen en passeren van tram- en bushaltes; - het naderen en passeren van rotondes; - het rijden van stijgende en/of dalende wegen over een langere afstand; - het rijden door tunnels. 	R

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eind- en toetstermen		Afbakening (indien van toepassing)	Tax
3.2	Algemeen verkeersgedrag.	Tijdens de rit laat de kandidaat zien te beschikken over een defensieve en sociale rijstijl: <ul style="list-style-type: none"> - rekening houden met de belangen van medeweggebruikers en het comfort van passagiers; - anticiperen op verkeersontwikkelingen; - positieve communicatie met medeweggebruikers. 	R
3.3	Kijkgedrag.	De kandidaat laat tijdens de rit zien te beschikken over juist en functioneel kijkgedrag gericht op bewust waarnemen van de verkeerssituatie: <ul style="list-style-type: none"> - rondom het voertuig kijken; - gebruik maken van aanwezige zichtsystemen (spiegels/camera's/e.d) zowel binnen als buiten de bus; - dichtbij kijken; - ver weg kijken. 	R
3.4	Route uitzetten en rijden.	De kandidaat is in staat om: <ul style="list-style-type: none"> - op basis van een ritopdracht een route uit te zetten met gebruik van hulpmiddelen (navigatieapparatuur, plattegrond en/of stratenboek); - een route te rijden met gebruik van hulpmiddelen (navigatieapparatuur, plattegrond en/of stratenboek) zodanig dat dit geen gevaar of onnodige hinder voor het overige verkeer oplevert. 	R
4.	Bijzondere verrichtingen (8.2, 8.2.1, 8.2.2, 8.2.4 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)		
4.1	Bijzondere verrichtingen uitvoeren (D(1) en D(1)E).	<ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat is in staat de volgende bijzondere verrichtingen uit te voeren: <ul style="list-style-type: none"> - recht achteruitrijden; - achteruitrijden van een aangegeven bocht; - keren door middel van steken; - het maken van een halve draai; (alleen voor D(1)); - hellingproef; - parkeren om passagiers veilig te laten in- en/of uitstappen; - halteren; - achterwaarts parkeren op een aangegeven plaats. • Tijdens de bijzondere verrichting is de kandidaat in staat rekening te houden met de verkeersveiligheid. 	

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eind- en toetstermen		Afbakening (indien van toepassing)	Tax
4.2	Bijzondere verrichtingen uitvoeren (alleen voor D(1)E).	De kandidaat is in staat om een voertuig en aanhangwagen die niet in het verlengde van elkaar staan: - te koppelen (hierbij dienen de voertuigen niet in het verlengde van elkaar te staan); - los te koppelen.	R
5.	Voertuigbeheersing richtlijn (1.5, 1.6 Bijlage I richtlijn 2003/59/EG 9.3.1 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)		
5.1	Voertuigbeheersing en -bediening.	<ul style="list-style-type: none"> De kandidaat is in staat om tijdens de rit het voertuig correct te bedienen door juist gebruik van: <ul style="list-style-type: none"> - de koppeling (niet bij automaat); - gaspedaal; - de rem (inclusief alternatieve remmen indien aanwezig); - de versnelling (juiste versnelling bij het profiel van het wegdek/belasting van het voertuig). De kandidaat is in staat om tijdens de rit het voertuig correct te besturen. De kandidaat is in staat om tijdens de rit alle onderdelen van het dashboard en cabine te gebruiken, zonder hierbij gevaar of onnodige hinder te veroorzaken: <ul style="list-style-type: none"> - verlichting; - richtingaanwijzers; - ruitenwissers; - airco/verwarming; - bestuurderondersteunende systemen; - andere rijtechnische voorzieningen. <p>De kandidaat is in staat om de deuren veilig te openen en te sluiten.</p>	
6.	Ergonomie en veiligheid (8.1.2 en 8.3.9 Bijlage II richtlijn 2006/126/EG)		
6.1	Ergonomie.	<ul style="list-style-type: none"> De kandidaat heeft tijdens de rit een juiste zit- en stuurhouding. De kandidaat is in staat om persoonlijke blessures te voorkomen door juist in- en uitstap gedrag. 	R
6.2	Veiligheid.	<ul style="list-style-type: none"> De kandidaat maakt tijdens de rit gebruik van de veiligheidsgordels. De kandidaat is in staat de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen bij het verlaten van het voertuig ter voorkoming van ongevallen en criminaliteit. 	R

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Wijziging versie ingangsdatum 1 januari 2021

Algemene samenvatting: de aanpassingen zijn een combinatie van een aantal correcties en de vervanging van concrete beperkte lijstjes door meer algemene, toekomstbestendige omschrijvingen.

Toetsterm 1.1: afbakening:

- *kentekenbewijs* vervangen door *kentekengegevens*
- APK-bewijs is vervallen

Toetsterm 1.2: afbakening:

Wielen/ banden

- Toegevoegd: *spatborden*
- Toegevoegd: *stuurinrichting*

Verlichting:

- Toegevoegd: *markering*

Lading:

- *Manier van laden* vervangen door *ladingverdeling*
- Toegevoegd: *en / of afgedekt zijn van de lading*

Toetsterm 1.3: afbakening

De lijst van verschillende vloeistoffen is vervangen door een meer algemene omschrijving:

Toetsterm 1.4:

Binnenzijde en gebruik voertuig controleren is vervangen door de tekst *Controle in het voertuig*

Afbakening:

- tekst eerste bullet vervangen door een ruimere beschrijving om deze toekomstbestendiger te maken
- tekst tweede bullet vervangen door
De kandidaat is in staat om de werking van verschillende systemen te controleren:
 - *het remsysteem door middel van de remproef;*
 - *claxon (steekproefgewijs);*
 - *bedrijfsdeuren en nooduitgangen;*

Toetsterm 1.5: afbakening

- Verplaatst naar spiegels *en / of aanwezige zichtsystemen*
- Toegevoegd *de veiligheidsgordel*

Toetsmatrijs Praktijkexamen Rijbewijs voor categorie D1, E bij D1, D en E bij D

Eindterm 2: toegevoegd 1.4

Toetsterm 2.1:

Correctie spelling energiebewust

Toetsterm 3.1: afbakening

Actief waarnemen vervangen door *bewust waarnemen*

Toetsterm 4.1: afbakening

- *Stoppen* vervangen door *parkeren*
- Toevoegd *halteren*

Toetsterm 4.2: afbakening

- *Of oplegger* verwijderd

Erindterm 5: correctie 1.4 vervangen door 1.2

Toetsterm 5.1: toegevoegd en *-bediening*

Afbakening:

- toegevoegd: *ruitenwissers*
- *cruise control* vervangen door *bestuurder ondersteunende systemen*
- toegevoegd als nieuwe bullet: *De kandidaat is in staat om de deuren veilig te openen en te sluiten*

Toetsterm 6.2: afbakening

Lijst onder tweede bullet is vervangen door een meer algemene omschrijving.